Från:	noreply.utskick@regionstockholm.se
Till:	
Ärende:	Remissvar på Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – granskningshandling (Diarienummer: RS2025-0095):
Datum:	den 23 september 2025 13:24:00

Remissvar på Ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – granskningshandling (Diarienummer: RS2025-0095) :

Förnamn :

Efternamn :

E-postadress :

Vilken organisation tillhör du? : Stockholm Exergi

Vilken typ av organisation tillhör du? : Näringsliv

Kapitel 1 - Regional utveckling skapar vi tillsammans :

Kapitel 2 - Stockholmsregionens förutsättningar :

Kapitel 3 - Vår vision: Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo, leva och verka i :

Kapitel 4 - Mål för Stockholmsregionens utveckling :

Kapitel 5 - Stockholmsregionens rumsliga inriktning : Texten på sidan 84 bör kompletteras med en mening om att fjärrvärmen och kraftvärmen är viktig för Stockholms civila beredskap vid kris och krig, bl.a. genom att möjliggöra ö-drift och dödnätsstart.

I den gula rutan på sidan 85 står att man måste säkerställa mark för utbyggnad av elnät. Lägg här till en punkt om att motsvarande även gäller fjärrvärme, dvs. att man måste säkerställa mark för utbyggnaden av fjärrvärmeinfrastruktur.

Texten om utvecklingen av de tekniska försörjningssystemen på sidan 90 är viktig och i stort bra skriven. Dock bör texten kompletteras med att det måste reserveras plats för framtida energianläggningar och att Region Stockholm bör verka för att sådana platser klassas som riksintresse.

I den gula rutan på sidan 91 bör en punkt med följande text läggas till: ”När det gäller infrastruktur för el, fjärrvärme och fjärrkyla måste man tänka igenom vilka frågor som bör lösas på byggnads-, områdes-, stads- respektive regionnivå. Det handlar här om att undvika suboptimering och hitta lösningar som optimerar helheten. När det gäller specifikt uppvärmning av byggnader måste saken ses i ett större sammanhang. Det handlar inte enbart om att enskilda fastighetsägare ska välja uppvärmningsform för sin byggnad. För att optimera samhällsnyttan måste helheten beaktas, vilket innefattar parametrar som den enskilde fastighetsägaren inte direkt berörs av.”

I den gula rutan på sidan 91 bör även en punkt med följande text läggas till: ”I kommunernas energiplaner för exploateringsområden måste det framgå att man tidigt i processen bör fastslå områdets energiförsörjning, för att möjliggöra tidig samordning av infrastruktur för el, fjärrvärme, fjärrkyla, fiber, vatten och avlopp. Detta innan

utbyggnaden av allmänna ytor påbörjas.”

Kartan med fjärrvärmeområden på sidan 91 bör kompletteras med en text om att det är strategiskt viktigt att enskilda fjärrvärmenät kopplas ihop till större sammanhängande nät.

Kapitel 6 - Så går vi från ord till handling : Stockholm Exergi deltar gärna i de samverkansforum som omnämns på sidorna 93 och 94. I sammanhanget är det viktigt att man stärker kopplingen mellan den regionala utvecklingsplanen och kommunernas översikts- och energiplaner, så att åtgärderna i den regionala utvecklingsplanen verkligen genomförs i kommunerna. Detta måste också hålla över tid, i och med att exploatering av nya områden kan fortgå under tiotals år.

Kapitel 7 - Hur den regionala utvecklingsplanen förhåller sig till internationella, nationella och regionala mål :

Kapitel 8 - Den regionala utvecklingsplanens konsekvenser från ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv :

Bilaga 1 - Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060 : Scenariot för demografisk utveckling skiljer sig från det scenario som Stockholms stad presenterat. Detta bör kvalitetssäkras.

Bilaga 2 - Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen : I avsnitt 6.3 på sidan 65 bör man resonera om att ett område där byggnader har olika mönster i användningen av el respektive fjärrvärme leder till jämnare belastningsprofil för området som helhet. Till exempel, bostäder har användningstoppar morgon och kväll, medan kontor använder el och fjärrvärme främst dagtid. Man bör även nämna att värmeåtervinning från serverhallar underlättas om dessa lokaliseras i anslutning till bebyggelse.

Bilaga 3 - Långsiktiga utvecklingsbehov av transportsystemet i stockholmsregionen :

Bilaga 4 - Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen :

Övrigt : Stockholm Exergi vill uppmärksamma följande problematik som inte behandlas i utvecklingsplanen.

I Stockholms län uppkommer varje år cirka 530 000 ton restavfall (hushållssopor) som lämnas till förbränning. Till detta kommer byggavfall, rivningsavfall och annat verksamhetsavfall. Stora delar av avfallet förbränns i någon av Stockholm Exergis avfallsförbränningsanläggningar Högdalenverket eller Bristaverket.

Förbränning av avfall leder till utsläpp av fossil koldioxid eftersom delar av avfallet utgörs av fossila material, som plast, gummi och textilier. Under 2030-talet kommer avfallsförbränning att bli dyrt, drivet av ökade kostnader för utsläppsrätter. Ur klimatsynpunkt kommer det heller inte att vara accepterat att ha stora skorstenar som släpper ut fossil koldioxid.

Detta innebär ett vägval för avfallsförbränningsanläggningarna: Antingen kompletteras respektive anläggning med teknik för koldioxidavskiljning och lagring (CCS), eller så avvecklar man anläggningar.

Oavsett vägval kommer detta att få konsekvenser för länets kommuner och verksamheter. Att installera och driva CCS är dyrt och kommer att leda till höga kostnader för aktörer

som lämnar fossilt avfall till förbränning. I det fall avfallsförbränningsanläggningar avvecklas måste kommuner och verksamheter hitta annan behandling för sitt avfall.

Här får man inte vara naiv. Det kommer under lång tid framöver att finnas fossilt avfall som inte går att materialåtervinna. Sortering och materialåtervinning kommer inte att lösa problemet.

Detta nämns inte överhuvudtaget i utkastet på regional utvecklingsplan.

För att komma vidare måste kommuner och verksamheter ta aktiv ställning till hur det avfall som man genererar ska behandlas. Frågan är vad man vill göra med sitt avfall. Det handlar i grunden om den så kallade Polluter Pays Principle, som innebär att den aktör som genererar avfall också måste ta ansvar för att avfallet tas omhand på ett ansvarsfullt sätt. Hur avfall som uppkommer i samhället ska behandlas är en fråga för hela samhället, det är inte det lokala energibolagets sak att avgöra det.

Region Stockholm har en viktig roll att spela i utvecklingen av avfallshanteringen i regionen. Man kan som oberoende part samordna arbetet med berörda aktörer. En bra utgångspunkt för det fortsatta arbetet är projektet ”Sortera rätt lätt” som genomfördes för några år sedan, https://www.regionstockholm.se/regional-utveckling/klimat-och-energi/projekt-inom-klimat-och-energi/sortera-ratt-latt/ . Stockholm Exergi menar att Region Stockholm bör ta initiativ till att starta upp ett sådant arbete.

Bifoga fil :